

BUDAPEST

ÉLELMISZER NAGYVÁSÁRTELEPE

DER BUDAPESTER
LEBENSMITTEL-
GROSSMARKT.

THE NEW CENTRAL
FOOD MARKET HALLS
OF BUDAPEST

IL GRANDE MERCATO
ALIMENTARE
DI BUDAPEST

L'ÉTABLISSEMENT
CENTRAL DES HALLES
DE BUDAPEST

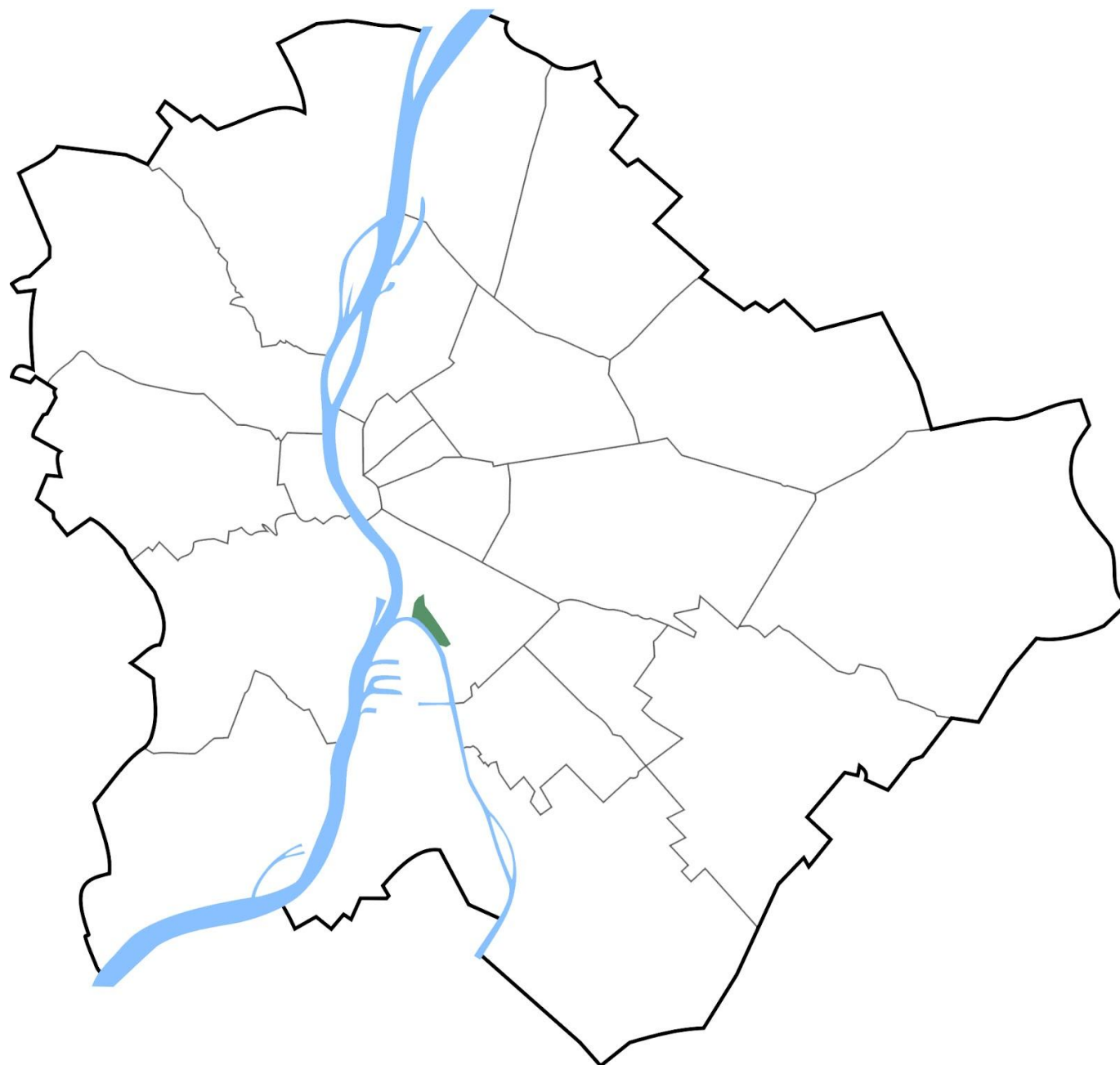
DLA 14/15 - tematikus alkotás - 2. beszámoló

Hurták Gabriella - Kun Tamás - Oroszlány Miklós - Török Bence

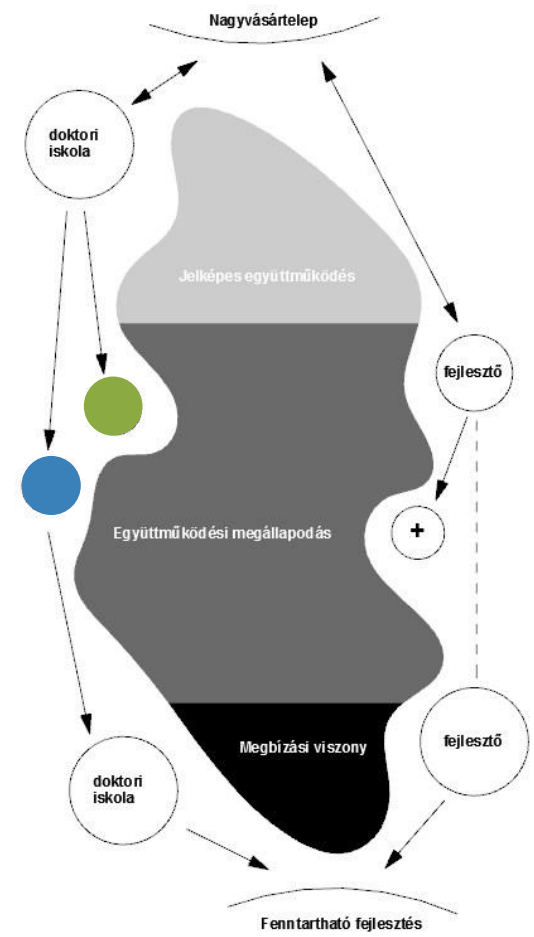
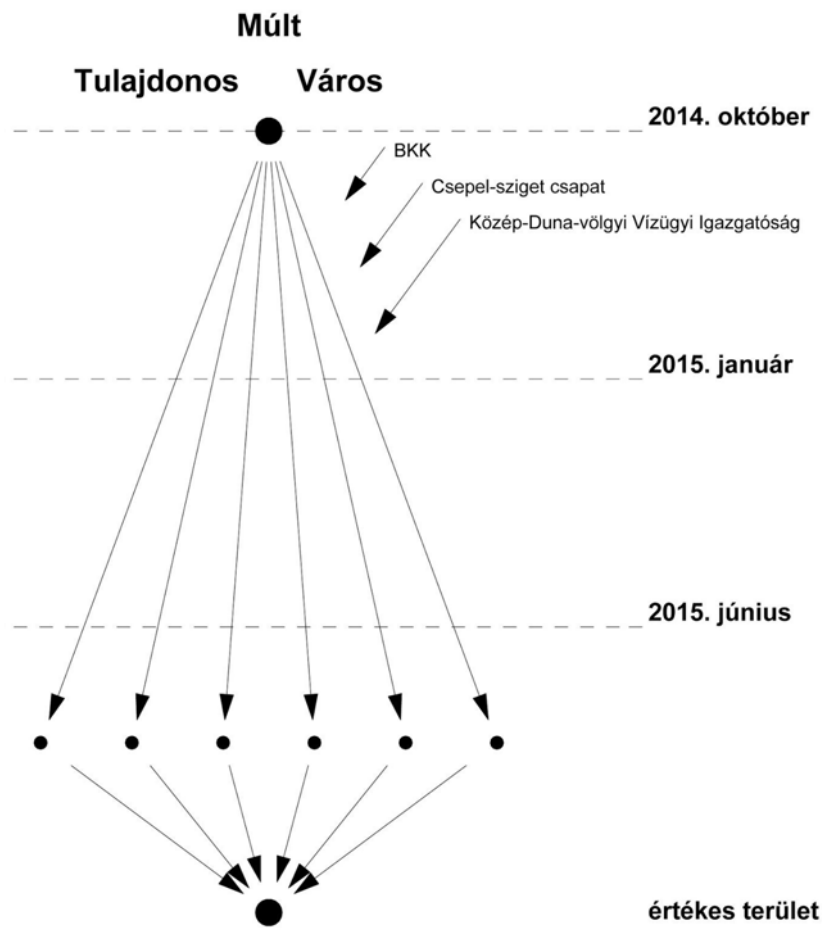
Dobai János DLA - Nagy Iván DLA - Vasáros Zsolt DLA

kutatási vázlat

történelmi áttekintés
területfejlesztési előzmények
kutatási alaphelyzet
kutatási ütemezés
Fejlesztési stratégiák
Nagyvásártelep reloaded
Booking
Városi Paradicsom
Tervezési program
Együttműködés

fejlesztési stratégiák

fejlesztési stratégiák

Célok

mentális térkép

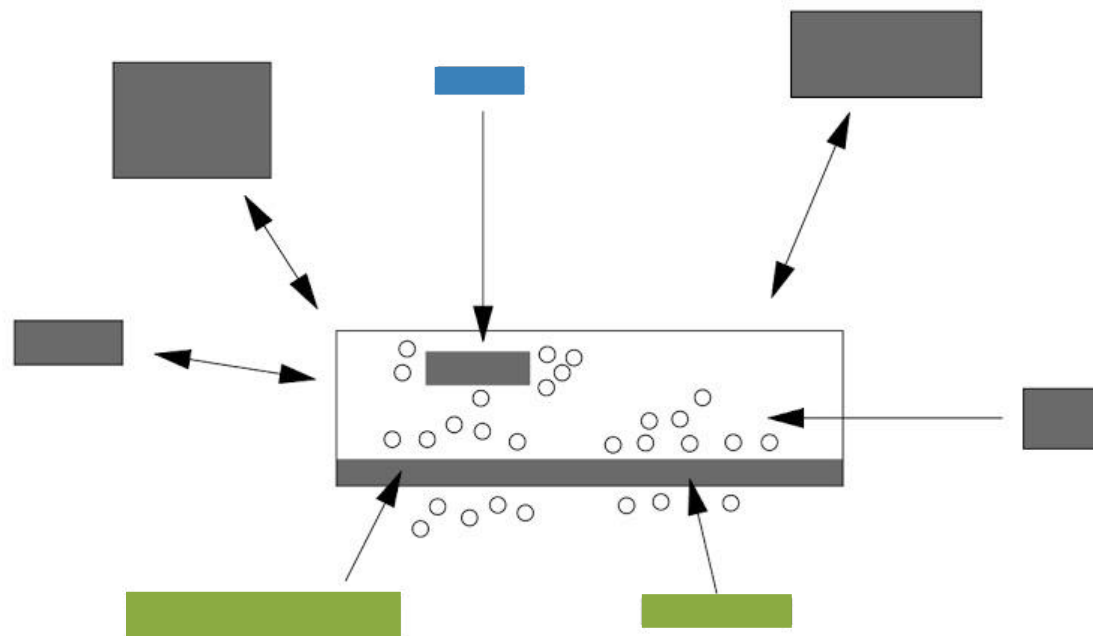
Budapest szintű pozitív változás (kisugárzás)

marketing érték

telekérték növelés

win - win együttműködés

fenntartható fejlesztés

fejlesztési stratégiák

oltás

növesztés

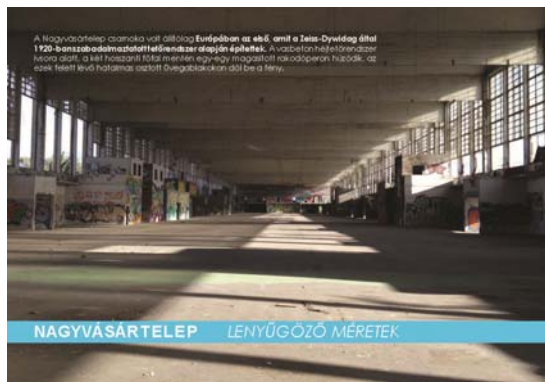
Oltás

Nagyvásártelep RELOADED

Története
Fotó archívum
Épületszerkezet
Építészeti értékek
Épületfotózás

Oltás Nagyvásártelep RELOADED

Oltás Nagyvásártelep RELOADED

A 10.000 m²-t is meghaladó épületben **nincs közbenső tartószerkezet. Méretei alkalmassá teszik állandó jellegű múzeum kialakítására**, és mellette, akár egyidejűleg, időszakos kapcsolódó kiállítások megrendezésére!

NAGYVÁSÁRTELEP MÚZEUM

Oltás Nagyvásártelep RELOADED

"A tudomány és technika múzeumai világszerte a leglátogatottabb kulturális intézmények között szerepelnek."

PÉLDÁK KÜLFÖLDÖN

Növesztés
városi Paradicsom - közösségi föld

Növesztés városi Paradicsom - közösségi föld

konceptió

Van jobb, mint a **friss paradicsom**?
Hát persze, ha az a saját munkánk gyümölcse!

A **közösségi föld**ek a biztonságosan megtermelt, ízletes zöldségek és a **saját kert** élményét ötvözik, azok hátrányai nélkül. A felparcellázott földeken bárki könnyedén belevetheti magát a **kertészkedés**be és megtermelheti személyes kedvenceit, mintha csak az otthoni veteményesében lenne. A **hozzáadott élmények**kel és széleskörű szolgáltatásokkal együtt így mindenki megteremtheti a saját **városi paradicsomát**.

Forrás: városi Paradicsom csoport

Nádori Eszter
Nyéky Imre

Oroszlány Péter
Vértés János Benjámín

mi a közösségi föld?

kihasztnátlan városi területeket
tölt meg élettel

komplett családokat lát el
vegyszermentes zöldségekkel

nyugaton már elterjedt,
működő modell

napi szintű kötelezettségek nélkül nyújtja a
saját veteményeskert élményét

mitől újdonság?

közösségi kert	vs.	közösségi föld
az ágyások kialakításától kezdve az ültetésen és palántázáson át az öntözésig minden munkafolyamatot a bérlők végzik, ami egy átlagember számára túl sok elfoglaltságot jelent	munkamegosztás	a szántás, vetés, öntözés a szolgáltatás részét képezik, a bérlőnek a termények betakarításán felül csupán heti egyszeri gyomlálás a dolga
tipikusan 500-1000 m ² , bérlőnként 1-5 m ² -es parcellákkal	méret	minimum egy hektár, bérlőnként 35-40 m ² -es parcellákkal
nem jelentős, inkább a kertészkedés örömeiről és a közösségi élményről szól	hozam	egy 40 m ² -es parcellán 4 főre elegendő idényzöldség terem májustól októberig
Budapesten is nagyon népszerű, óriási a túljelentkezés	elterjedtség	ittthon még nincs ilyen, de nyugaton már elterjedt: csak Bécsben több, mint 9000 ilyen parcella van

Növesztés
városi Paradicsom - közösségi föld

hogyan működik?

**Növesztés
városi Paradicsom - közösségi föld**

Növesztés városi Paradicsom - közösségi föld

közösségi tér

+ iroda, wc, raktár
közös bográcsozások
workshopok
gasztrofesztivál, biopiac
gyerekprogramok

közösségi föld

3 hektár - 600 parcella
1000-1500 látogató/hét
100 tonna zöldség/szezon

városi Paradicsom - tervezési program

Területrendezés

- földek, parcellák
- Dunával kapcsolat, lejárók
- elkerítés, vagyonvédelem
- bicikliút

Épület

- ideiglenes épület
- barátságos, emberközel
- újrahasznosított anyagok, fa, konténer, raklap
- ütemezhető kivitelezés

Épület funkciók

- közösségi tér
- nyári konyha
- bár, fedett?
- mini konferencia terem és workshop tér
- iroda
- wc
- raktár (közös+üzemi)

Szabadtéri funkciók

- tűzrakóhely
- játsszótér, tollaspálya, pingpong asztal
- mini színpad
- kert fűszernövények, virágoskert

Extrák

- biobolt
- úszó medence a Dunában

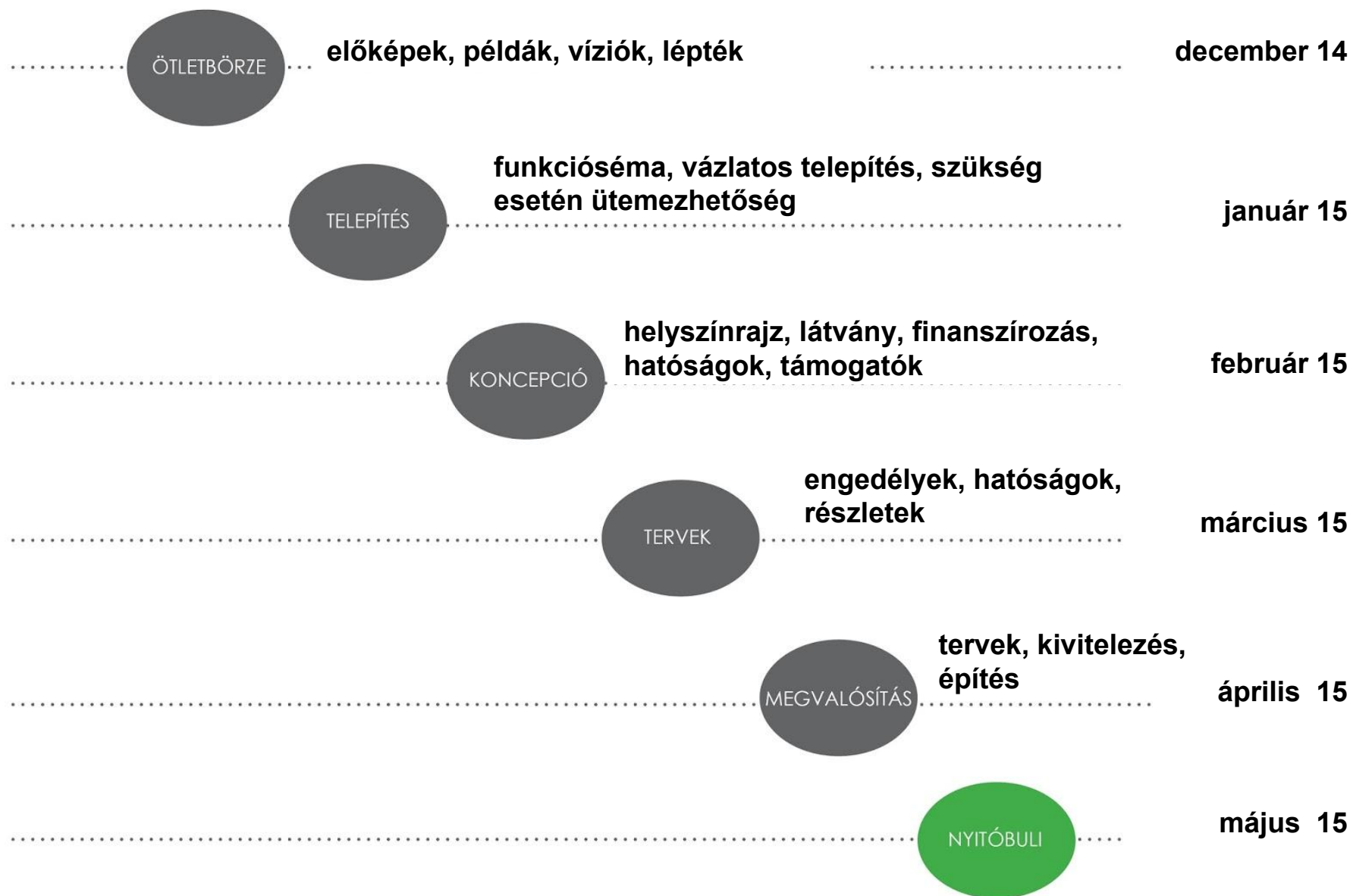
500 - 600 db, 40 m² / db.,
növények egységesen sávosan vetve
stég, Duna parti sétány, Csepel sziget
kerítés, sövény

rendszeres hétvégi programok
főzőműsor

2-3 fő
földtulajdonosoknak, rendezvényekre

fólia, medence stb.

Együttműködés

folyt köv.

Köszönjük a figyelmet!

KUTATÁS VÁZLAT

MONOR - ÉPÍTŐTÁBOR

OROSZLÁNY MIKLÓS
2014 DECEMBER
BME Építőművészeti Doktori Iskola
konzulens: Sugár Péter DLA

5.1

SOCIAL CULTURE

A szegregáció definiálható a tárgykultúrák közös metszetének hiányával.

A társadalom szociális indíttatású tevékenységeinek nagy része kulturális, társadalmi kölcsönhatáson alapszik. (oktatás, lelki segély, szociális beilleszkedés, munkahelyteremtés stb...) A tárgyi segítségnyújtás elsősorban segélyként jelenik meg, a fizikai szükségletek kielégítését szolgálja, a tárgyak osztása elsősorban azok mennyiségét helyezi előtérbe. Ezek a segélyezések a társadalom fölösleges, elhasznált tárgyait importálja a közösségbe.

A Material Culture általános értelmezései alapján a tárgyak és a technológia a szociális kontextusnak csak a háttere és kiszolgálója. Ez az elmélet tulajdonképpen segélyezés háttere, mely szerint a kulturális, társadalmi hiányok a tárgyak hiányára vezethető vissza.

A szociális segítségnyújtás tárgyi megoldásai egyre inkább megkérdőjeleződnek. Napjainkban a "hálót adjunk ne halat" a szociális szervezetek alapelve. Ha a tárgyi beavatkozás, segélyezés megkérdőjelezhető akkor a szociális épületnek hogyan változik a szerepe. **A szociális tervezés célja lehet a mai értelmezésű, komplexebb tárgykultúra átadása.** Nem a tárgy valójára helyeződik a hangsúly, hanem annak kulturális kontextusára, a

létrehozástól a használatig.

A sikeres szociális tervezések, nem meglévő tárgykultúra tárgyait exportálják, hanem azok kulturális kontextusát.

MONOR - ÉPÍTŐTÁBOR

MONOR - ÉPÍTŐTÁBOR

FEJÉRDY PÉTER, FAZEKAS KATALIN, KEMES BALÁZS

MONOR – VIDEO

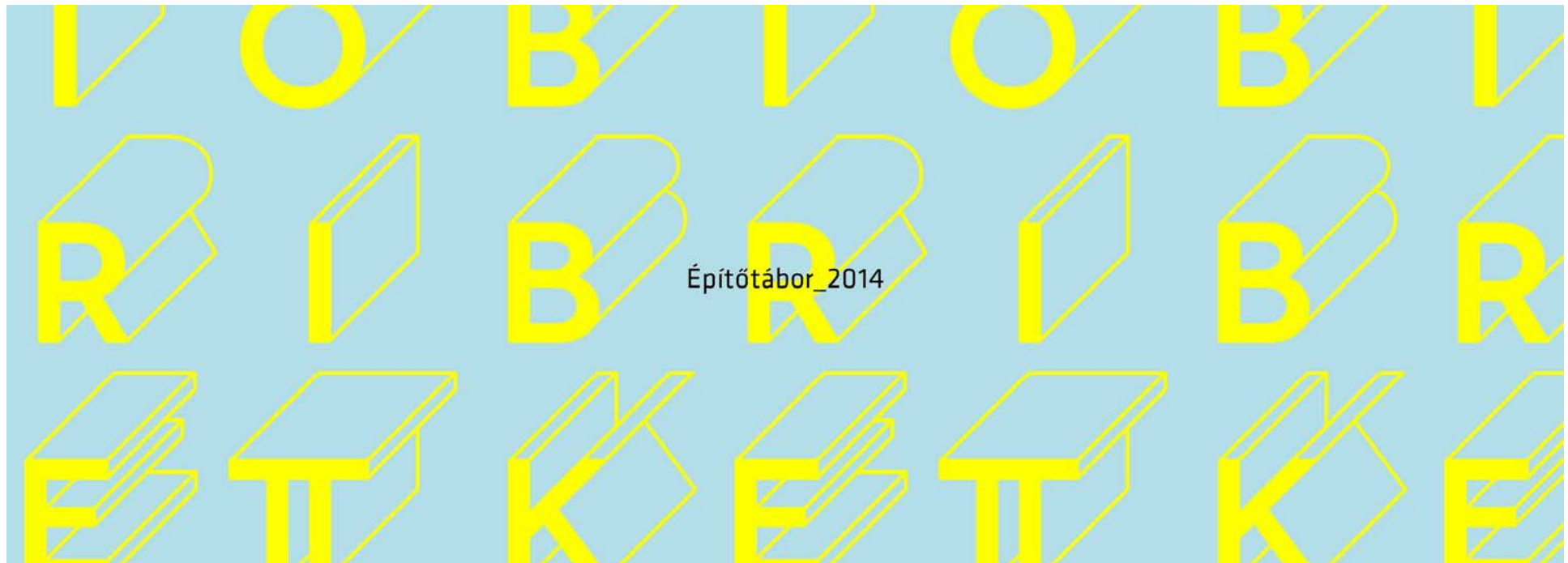
КЕРКОВКА

MONOR – KIÁLLÍTÁS

JUHÁSZ VERA

MONOR – KÖNYVECSKE

Tartalomjegyzék:

Bevezető

Cságyoly Ferenc DLA, Kossuth-díjas építész, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja

Monor-Tabán története

Kiss Dávid, Magyar Máltai Szeretetszolgálat

nézőpontok_ Gyerekek

Nagy Stefánia, építész hallgató beszámolója

Nemzetközi kitekintés

Fazekas Katalin, BME doktorandusz, Fulbright Alumni

Hallgatói táborok

Kemes Balázs tanársegéd, BME Középülettervezési Tanszék

nézőpontok_ Építőtábor

Nagy Stefánia, építész hallgató beszámolója

Építészeti együttműködés

Fejérdy Péter DLA, egyetemi adjunktus, BME Középülettervezési Tanszék

Monori kronológia

Építési stratégia

Fazekas Katalin, BME doktorandusz, Fulbright Alumni

nézőpontok_ Útikalauz Pesti stopposoknak

Oláh Zsolt, Magyar Máltai Szeretetszolgálat

Brikettkészítés

Oroszlány Miklós, BME doktorandusz, Fulbright Alumni

nézőpontok_ Tabáni álm

Bátki Márton, Magyar Máltai Szeretetszolgálat

Biobrikett manufaktúra

Kemes Balázs tanársegéd, BME Középülettervezési Tanszék

Jelölés

a stratégiai tervezés építészeti lehetőségei

Kun Tamás

BME Építőművészeti Doktori Iskola

Témavezető: Nagy Iván DLA és Vasáros Zsolt DLA

2014 ősz

MUNKAKÖZI VÁLTOZAT

Tartalom

Absztrakt

Helyzetkép - ipari területek visszacsatolása

A startégiai tervezés szemlélete

A jelölés fogalma

Jelölés mint stratégia

Jövőkép – Eliasson f.a.

Stratégiai célok

A tervezés folyamata f.a.

Felelősségvállalás f.a.

Lehetőségek és adottságok f.a.

A projektkörnyezet f.a.

Elkötelezettség f.a.

Megvalósítás és időbeli ütemezés f.a.

Az emberi tényező f.a.

Az innováció stratégiai jelentősége f.a.

Esettanulmány Zlín, 2015 tavasz

Irodalomjegyzék

Absztrakt

Eredeti funkcióját már betölteni nem tudó ipari épületek újrahasznosítására számtalan jó példa áll előttünk. Az új funkciókkal felruházott épületek bekapcsolása a környezetükbe alapvetően meghatározza a kialakuló új karaktert. Az eddig betöltött ipari jelleg miatt az ilyen területek és közvetlen környezetük között a kapcsolat jellemzően megszakad, gyakran feszültség gerjed, egy közös nyelvet keresünk. Amint újraértékelődik a terület, és élettel telítődik, felmerül a kérdés a bekapcsolás módjáról. Fontos, hogy az eddigi ipari funkció miatt elmaradt kapcsolat létrejöhessen. Meg kell találni a két szövet közötti akció-reakció helyét, a szövetek egymásra reagálásának eszközét. *A meglévő ipari épületek magukban hordozott értékei miatt, nem ezek hasznosítása jelent kihívást, hanem azt az alapot, keretet megteremteni, ahol ezek az értékek 'maguktól' életre kelnek.* Ennek a keretnek a kijelölése, a párbeszéd megindítása a komplexen gondolkodó mindenkori építész feladata. Ez a feladatkor a gazdasági és piaci viszonyok függvényében folyamatosan változik, jellemzően bővül. A probléma felvetése kapcsán került középpontba az üzenet, a jelölés, mint egyfajta közlésmód, és a gazdasági folyamatok kapcsán már egyre elfogadottabb stratégiai tervezés, mint hozzáállás. A jelölés folyamata képes lehet ezeknek a fent említett folyamatoknak a beindítására, ezért a témában fellelhető hazai és külföldi hasonló példák ezen aspektusú vizsgálata szükséges. A stratégiai tervezés, mint az építészeti jelölés mögött álló átfogó gondolkodás sokkal több, mint elemzés és módszertan, ugyanis a jövő megteremtésének és a vezetni-alkotni akarásnak a filozófiája is.

A kutatás állása:

A stratégiai tervezés (mint gazdasági módszertan) jópár aspektusa erősen kötődik és összefonódik a jelöléssel (jövőkép, gondolat, üzenet) kapcsolatos korábbi gondolatfejtéseim lényegéhez. A párhuzamba állítás avagy “beültetés”, szemléltetés a fellelhető és kapcsolható építészeti példatárral érdekes anyagot formálhat.

2014 ősz	helyzetkép -- problémafelvetés + hiány megfogalmazása építészeti válaszkérés -- szempontrendszer -- tervezési módszertan
2015 tavasz	értékek keresése és alapvetések felvázolása esettanulmány visszacsatolás

Zlín

A 19. század hajnalán véghezvitt városléptékű beavatkozás, tekintve annak építészeti, társadalmi, gazdasági háttérét, és a jelenben való utóéletét, valamint örökségét, érdekes példa lehet korai – a gazdasági struktúrálságból is fakadó – átgondolt, 'stratégiai tervezések' elemzése és kiértékelése, avagy hibáinak feltárása szempontjából.

tematikus kutatás 2.2

Makó, 2014 nyár

környezettudatos építészeti stratégiák (Kelet-Közép-Európában)

alapkérdés

a fejlett technikákon és technológián túl milyen stratégiái vannak a hatékony környezettudatos tervezésnek

környezettudatos építészeti stratégiák (Kelet-Közép-Európában)

I.
alapfogalmak

fenntarthatóság
aktív ház
passzív ház
ökológikus építészet
“természetes” ház
stb.

környezettudatos építészeti stratégiák (Kelet-Közép-Európában)

2. példák

gyűjtése
rendszerzés
tanulságok levonása

környezettudatos építészeti stratégiák (Kelet-Közép-Európában)

3. keretek

hazai szabályozás
EU-s szabályozás
egyéb európai szabályozási alapelvek
épületminősítési rendszerek alapelvei

környezettudatos építészeti stratégiák (Kelet-Közép-Európában)

4. kérdés

a környezettudatos gondolkodás, hogy tud az építészeti tervezés alapvető és természetes elemévé válni

környezettudatos építészeti stratégiák (Kelet-Közép-Európában)

5. bibliográfia

Hegger, Fuchs, Stark, Zeumer: Energy Manual, Sustainable architecture

Lányi Erzsébet: Környezettudatos épített környezet - A modellváltás elvei és építészeti eszközei, PhD értekezés

Dudics Krisztián: Ökológikus építészet felé, Mit tanulhat az építészet az ökológiától—és mit tehet érte? DLA értekezés

Daniel D. Chiras: The natural house

Zöld András: Energiatudatos építészet

Ernst F. Schumacher: A kicsi szép

hazai és eu-s rendeletek

minősítési rendszereket összehasonlító tanulmányok

környezettudatos építészeti stratégiák (Kelet-Közép-Európában)

Kutatási Témavázlat: Fenntartható(bb) Örökségvédelem

Készítette: Hurták Gabirella

Kiindulás:

Kulturális Örökségvédelmi Stratégia (A kulturális Örökségvédelmi Hivatal szakmai javaslata – Munkaanyag 2011. október)

-Miért van egyáltalán szükség Örökségvédelemre

-Miért van szüksége az Örökségvédelemnek jövőképre

-Mi a kulturális örökség

-Általános áttekintés helyzetértékelés

-A védelem tárgya

-A kitörési pont

-Örökségvédelem és politika

-Örökségvédelem és média

-Új gondolkodás és beszédmód

-Jogszabályi környezet, jogalkotás

-Finanszírozás, támogatások, állami szerepvállalás

-Vagyongazdálkodás

-Intézményrendszer

-Fejlesztéspolitika és örökségvédelem

-Válságkezelés az örökségvédelem segítségével

-Pályázatok

-Örökségvédelem és Európai Unió

-Oktatás képzés

-Társadalmi kapcsolatok

-Nemzetközi kapcsolatok (örökség) Diplomácia

-Világörökség

-A határon túli magyar örökség védelme

Kontextus:

Alois Riegl: A modern műemlékkultusz lényege és kialakulása

Jan Bialostocki: Régi és új a művészettörténetben

A vizsgálat tárgya:

*„A legnagyobb fontossága azonban annak a kérdésnek van, hogy (még) megmaradt **kulturális örökségi értékeink** a jelen és a jövő számára mind szellemi, mind gazdasági szempontból lehetőségként, **erőforrásként szolgálnak- e, vagy éppen ellenkezőleg: a fejlődést, fejlesztést megbénító akadályként jelentkeznek.**”*

Esettanulmány:

Budapest IX. kerület

-Nagyvásártelep (műemlék)

-Kerületi védett épületek

Kutatási Témavázlat: Fenntartható(bb) Örökségvédelem

Készítette: Hurták Gabirella

Az Esettanulmány fölépítése:

-Bevezető

Bemutakozás, a szakmai munkámba hogy kapcsolódik maga az esettanulmány

-A konkrét eset leírása

Hogyan kerültem kapcsolatba a témával, annak szereplőivel, a téma jelentősége, a vizsgálat indokoltsága

-Adatok leírása

Az adott probléma pontos körülírása, a jelenlegi helyzet megfogalmazása. Elsősorban olyan adatok amik az adott történettel szorosan összefüggenek. (Az irodalmi előzmények áttekintése, a vizsgálati eljárások ismertetése,) Hipotézisek felállítása

-A munka folyamatának leírása

-Eredmények, összefoglalás, következtetések

Esettanulmány 1:

1-2 félév

Nagyvásártelep

Esettanulmány 2:

3-4 félév

IX. Kerület helyi védett épületei